

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ερευνών στον Μαθητικό Πληθυσμό σχετικά με το Αλκοόλ και τα άλλα Ναρκωτικά (ESPAD) – 2024

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ερευνών στον Μαθητικό Πληθυσμό σχετικά με το Αλκοόλ και τα άλλα Ναρκωτικά (ESPAD) διεξάγεται σε μαθητές ηλικίας 16 ετών και κατά το έτος 2024 συμμετείχαν σε αυτό 37 χώρες της Ευρώπης και της ευρύτερης περιοχής. Η έρευνα, διεξάγεται κάθε τέσσερα χρόνια και κατά το έτος 2024 διεξήχθη η όγδοοη σειρά της έρευνας. Η Κύπρος συμμετέχει στο πρόγραμμα από την αρχή, δηλαδή από το 1995, ενώ από το έτος 2011 η έρευνα γίνεται σε συνεργασία της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, ΚΕΝΘΕΑ και του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Η επιστημονικά υπεύθυνη της έρευνας στην Κύπρο, είναι η κα. Ιωάννα Γιασεμή, Προϊστάμενη Τμήματος Παρακολούθησης/ΕΚΤΕΠΝ της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου.

Η έρευνα αποσκοπεί μεταξύ άλλων στα εξής:

- Στην εκτίμηση της έκτασης και των προτύπων χρήσης νόμιμων και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών) στο μαθητικό πληθυσμό, καθώς και στην αποτύπωση των αντιλήψεων των μαθητών έναντι στη χρήση ουσιών
- Στην εκτίμηση της έκτασης και των προτύπων άλλων εξαρτητικών συμπεριφορών, όπως της παθολογικής ενασχόλησης με το διαδίκτυο, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και τον τζόγο.
- Στην εκτίμηση των διαχρονικών τάσεων στις πιο πάνω συμπεριφορές
- Στη σύγκριση της κατάστασης στη χώρα μας με αυτήν στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ESPAD.

Τα ευρήματα της έρευνας παρέχουν σημαντικά στοιχεία για το σχεδιασμό αποτελεσματικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων χρήσης και εξάρτησης στους εφήβους καθώς και την αξιολόγησή τους. Η παρούσα σύνοψη, εκτός από μια σύντομη επισκόπηση της μεθοδολογίας, παρουσιάζει τα βασικά αποτελέσματα της έρευνας του 2024 και τις διαχρονικές τάσεις που αναδύονται.

Μεθοδολογία

- Διεξαγωγή σύμφωνα με τυποποιημένη μεθοδολογία και κοινό ερωτηματολόγιο
- Ομάδα στόχου - μαθητές 16 ετών (που γεννήθηκαν το έτος 2008)
- Δειγματοληπτικό πλαίσιο: όλα τα δημόσια και ιδιωτικά Λύκεια και Τεχνικές σχολές (1η τάξη)
- Τελικό (έγκυρο) δείγμα – 152 μαθητές

ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΚΑΠΝΙΣΜΑ

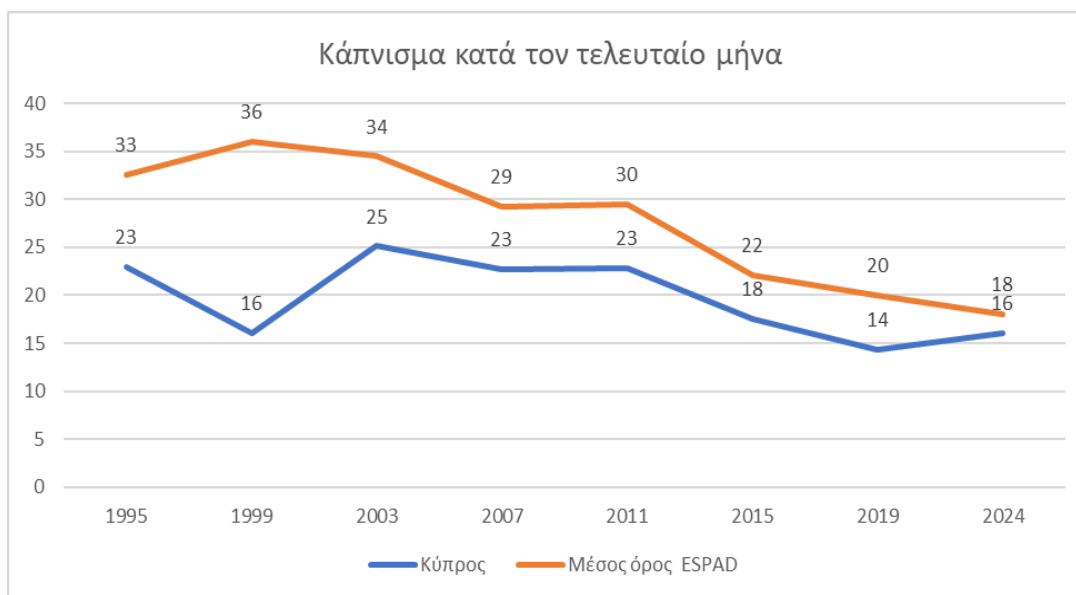
Συνοπτικά:

Παρατηρείται σταθεροποίηση στα χαμηλά επίπεδα καπνίσματος συμβατικού τσιγάρου ανάμεσα στους μαθητές 16 ετών στην Κύπρο και το ποσοστό των μαθητών που ανέφεραν κάπνισμα κατά τις τελευταίες 30 μέρες εξακολουθεί να βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της ESPAD.

Ανησυχητικά όμως είναι τα ποσοστά καθημερινής χρήσης ηλεκτρονικού τσιγάρου κατά τον τελευταίο μήνα από τους μαθητές της Κύπρου, καθώς και της καθημερινής χρήσης ναργιλέ.

Πιο αναλυτικά:

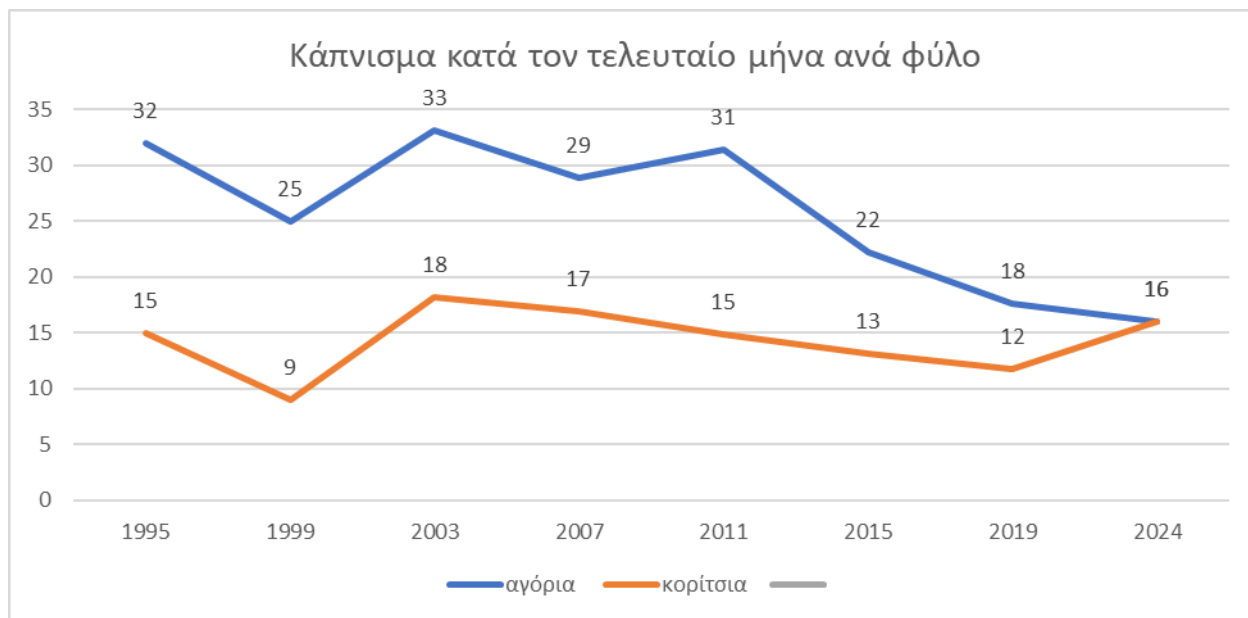
Όπως απεικονίζεται πιο κάτω, το ποσοστό των μαθητών που ανέφεραν κάπνισμα κατά τις τελευταίες 30 μέρες μετά από μια περίοδο σταθεροποίησης, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα και βρίσκεται πιο κάτω από τον μέσο όρο της έρευνας.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Παρόλα αυτά, όταν συνυπολογιστεί και η χρήση των ηλεκτρονικών τσιγάρων (τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονταν σε προηγούμενες σειρές της έρευνας), το ποσοστό χρήσης ανάμεσα σε μαθητές της Κύπρου αυξάνεται από 16% σε 23% (σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μέσο όρο της έρευνας που ανέρχεται σε 28%).

Σε ότι αφορά τις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, όπως φαίνεται πιο κάτω, ανάμεσα στα κορίτσια υπάρχει μια μικρή αύξηση στο κάπνισμα του συμβατικού τσιγάρου, ενώ ανάμεσα στα αγόρια παρατηρείται μια μικρή μείωση.

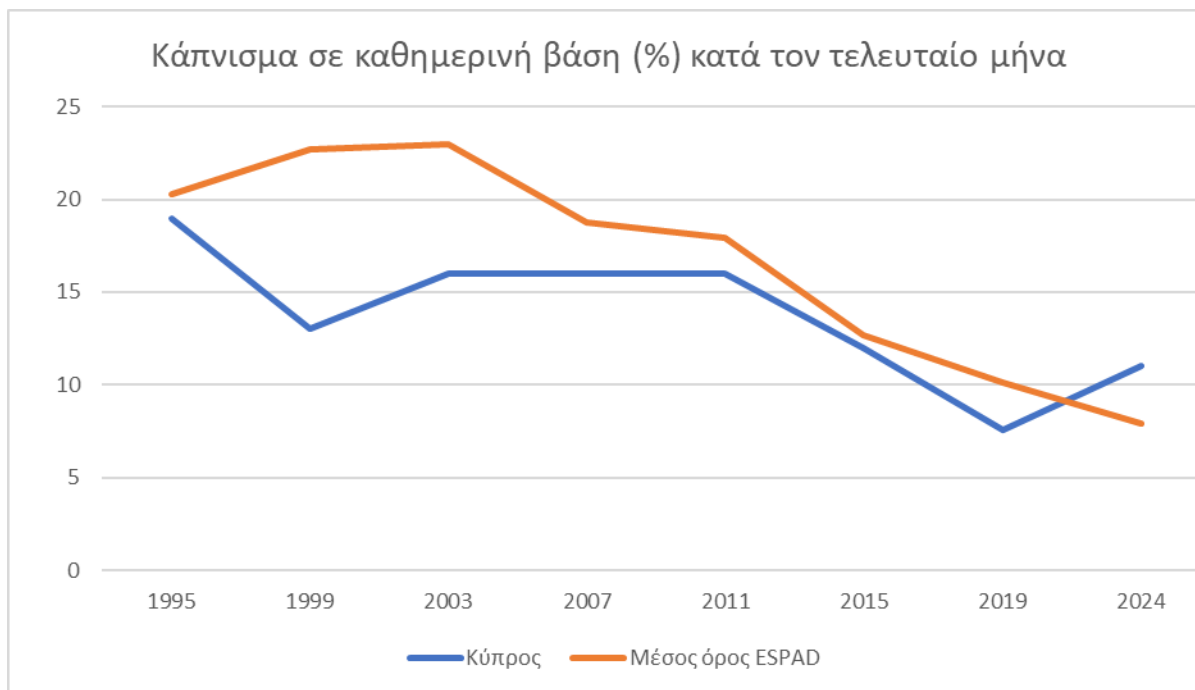

Πηγή: ESPAD Group (2025), AAEK (2025)

Παράλληλα, όταν συνυπολογιστεί και η χρήση των ηλεκτρονικών τσιγάρων, το κάπνισμα κατά τον τελευταίο μήνα ανάμεσα στα αγόρια αυξάνεται στο 20%, ενώ ανάμεσα στα κορίτσια στο 27%.

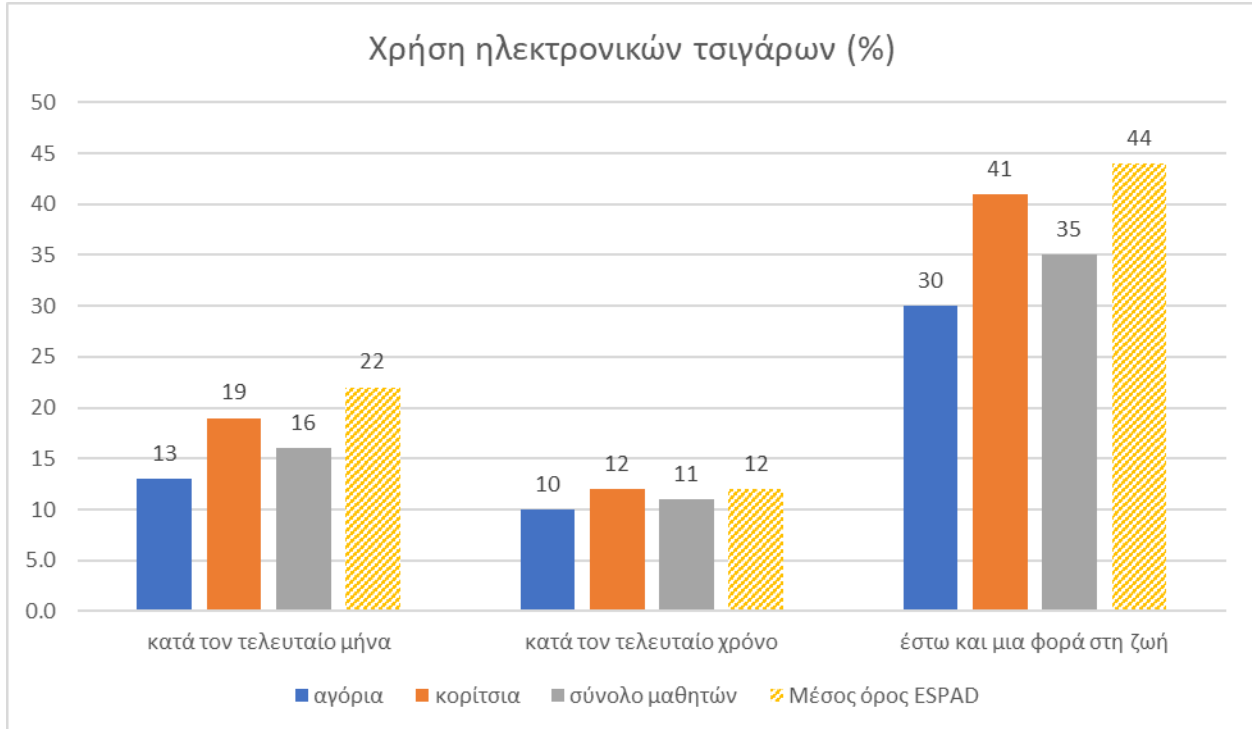
Σε ότι αφορά το κάπνισμα συμβατικού τσιγάρου σε καθημερινή βάση, το οποίο αναφέρθηκε από το 11% των μαθητών κατά το έτος 2024, σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με το 2019, όπως

απεικονίζεται πιο κάτω και βρίσκεται σε υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τον μέσο όρο της έρευνας (8%).

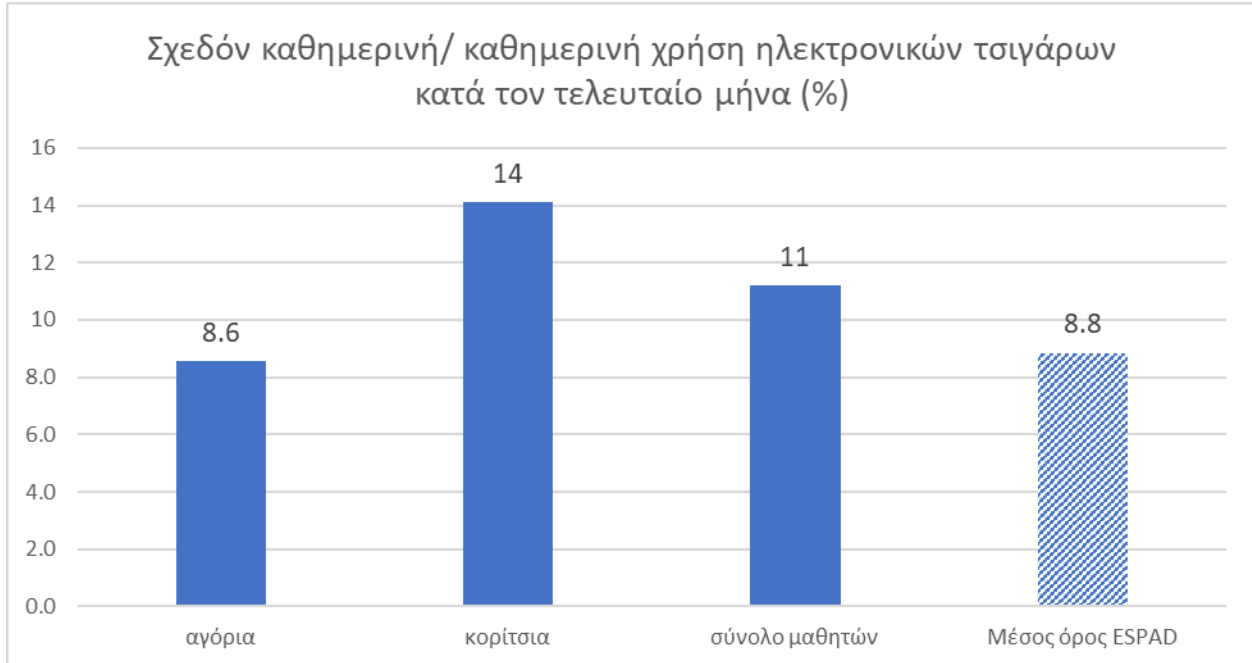
Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Σε ότι αφορά τη χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων, το ποσοστό των μαθητών που ανέφεραν χρήση του έστω και μια φορά στη ζωή κυμαίνεται χαμηλότερα από τον μέσο όρο της έρευνας, ειδικά από τα αγόρια. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση χρήσης των ηλεκτρονικών τσιγάρων κατά τον τελευταίο μήνα, όπως φαίνεται πιο κάτω.

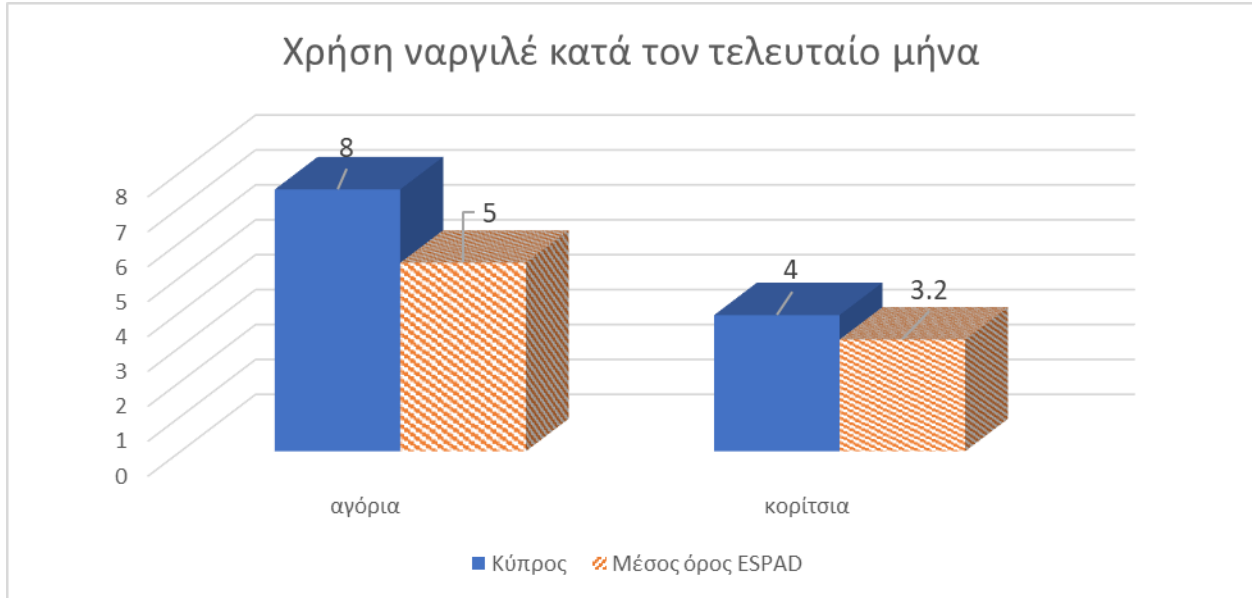
Πηγή: ESPAD Group (2025), AAEK (2025)

Εκεί που φαίνεται η Κύπρος να ξεπερνά τον μέσο όρο της έρευνας είναι στην καθημερινή χρήση του ηλεκτρονικού τσιγάρου, όπως απεικονίζεται πιο κάτω.

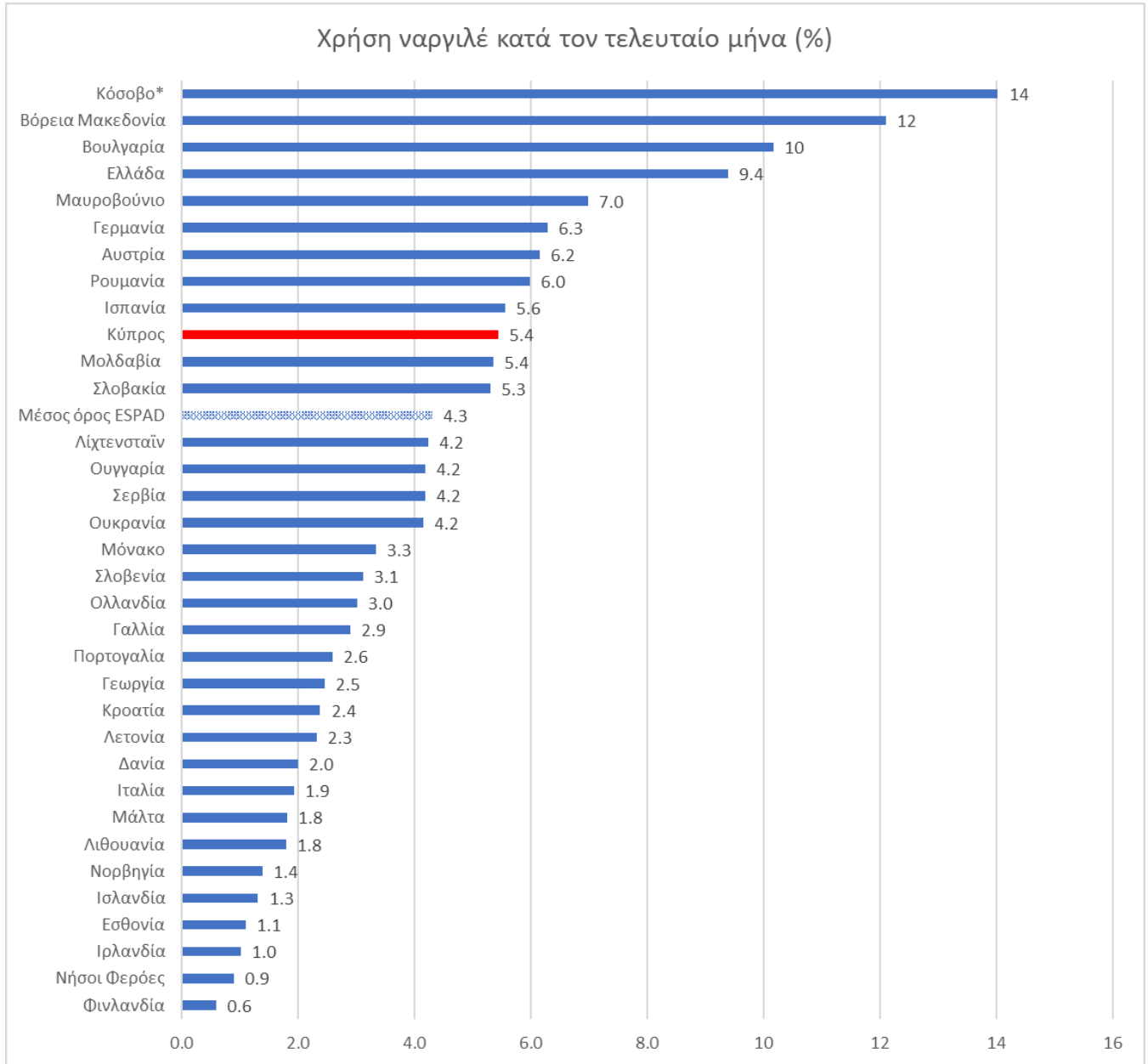
Πηγή: ESPAD Group (2025), AAEK (2025)

Επίσης, το ποσοστό των μαθητών στην Κύπρο, τόσο ανάμεσα στα αγόρια, όσο και ανάμεσα στα κορίτσια, που ανέφερε χρήση ναργιλέ κατά τον τελευταίο μήνα, ξεπερνά τον μέσο όρο της έρευνας, όπως φαίνεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Σε σχέση με τις υπόλοιπες 37 χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα κατά το έτος 2024, η Κύπρος κατέχει από τα ψηλότερα ποσοστά χρήσης ναργιλέ κατά τον τελευταίο μήνα, όπως απεικονίζεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

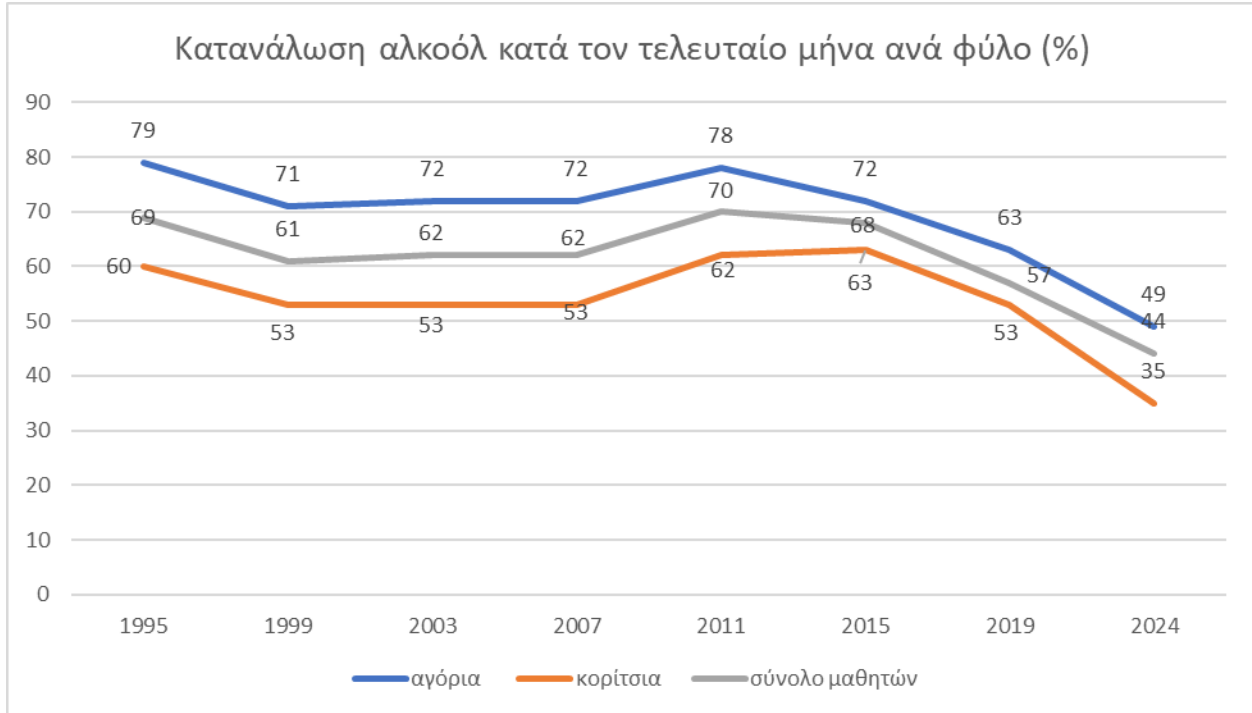
ΑΛΚΟΟΛ

Συνοπτικά:

Γενικά, παρατηρείται μείωση στην κατανάλωση αλκοόλ από τους μαθητές στην Κύπρο, τόσο ως προς τη χρήση κατά τον τελευταίο μήνα όσο και ως προς την υπέρμετρη κατανάλωση (πέντε ή περισσότερα αλκοολούχα ποτά σε μία περίπτωση) μεταξύ των αγοριών. Αντίθετα, στα κορίτσια καταγράφεται αύξηση στο ποσοστό της υπέρμετρης κατανάλωσης. Συνολικά, η Κύπρος εξακολουθεί να υπερβαίνει τον μέσο όρο των χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα.

Πιο αναλυτικά:

Όπως απεικονίζεται πιο κάτω, παρατηρείται σημαντική μείωση του στο ποσοστό των μαθητών που ανέφεραν κατανάλωση αλκοόλ κατά τις 30 μέρες και κατά το έτος 2024 η μείωση αυτή αφορά τόσο τα αγόρια, όσο και τα κορίτσια.

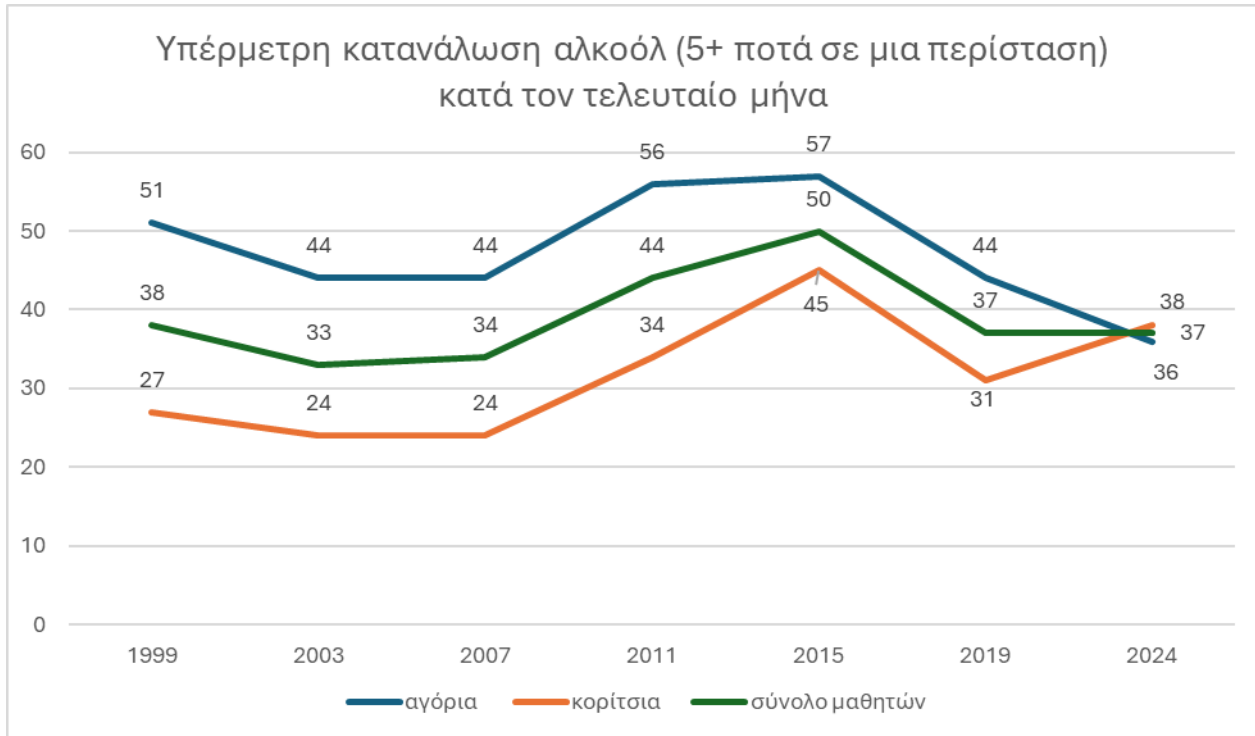

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Παρόλα αυτά, το ποσοστό αυτό εξακολουθεί να υπερβαίνει τον μέσο όρο της έρευνας, κατά περίπου 2%, με τον μέσο όρο να ανέρχεται στο 42% του συνόλου των μαθητών.

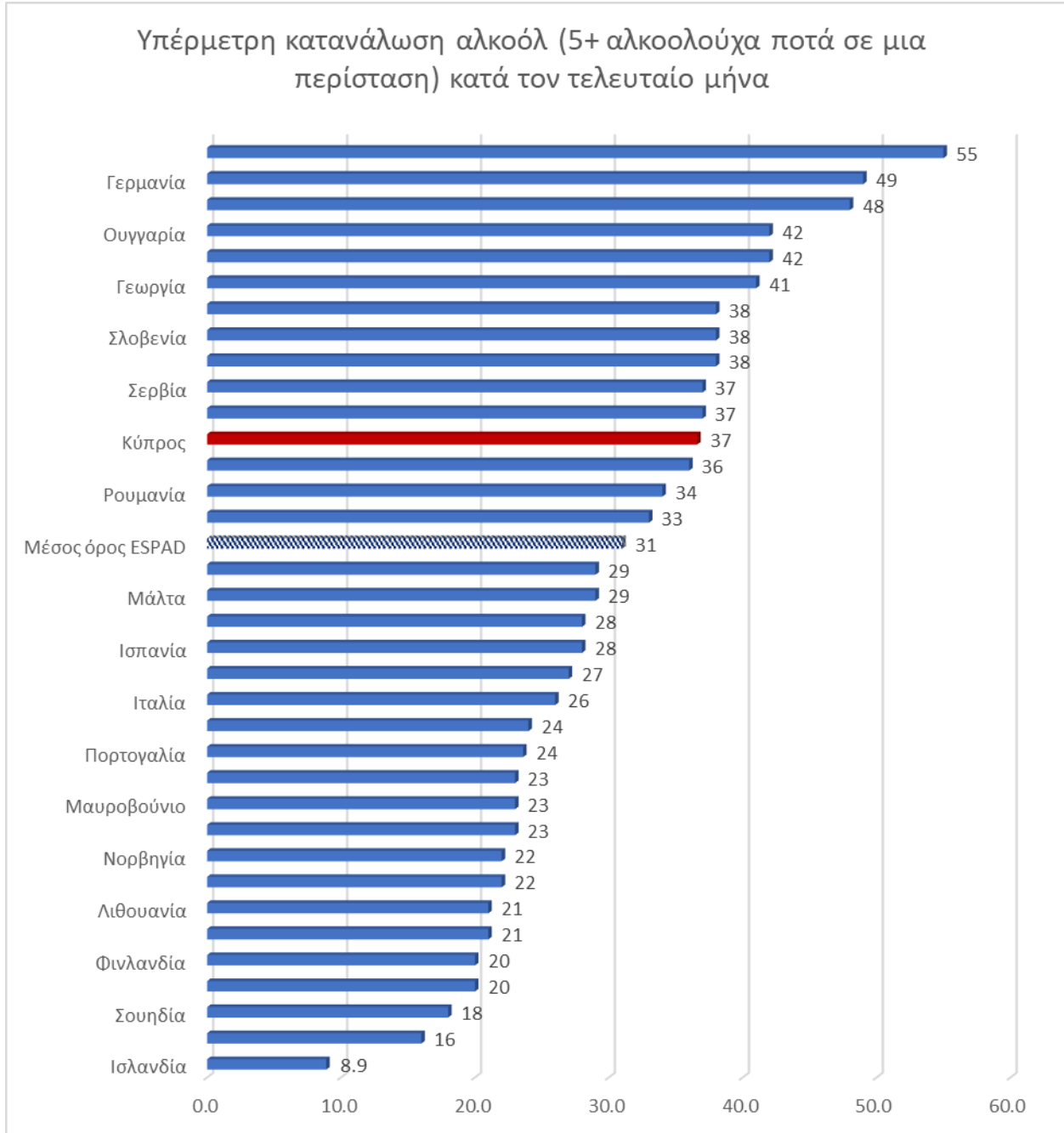
Επίσης σε ότι αφορά την μέθη κατά τον τελευταίο μήνα, το ποσοστό των μαθητών που ανέφερε τέτοια συμπεριφορά (37%), είναι υπολότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο της έρευνας (30%).

Σε ότι αφορά την υπέρμετρη κατανάλωση αλκοόλ, δηλαδή κατανάλωση πέντε ή περισσότερων ποτών σε μια περίπτωση κατά τον τελευταίο μήνα, όπως φαίνεται πιο κάτω, παρατηρείται σημαντική μείωση αυτού του επικίνδυνου τρόπου κατανάλωσης σε σχέση με την προηγούμενη σειρά της έρευνας, ανάμεσα στα αγόρια, κάτι που όμως δεν ισχυεί στην περίπτωση των κοριτσιών.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

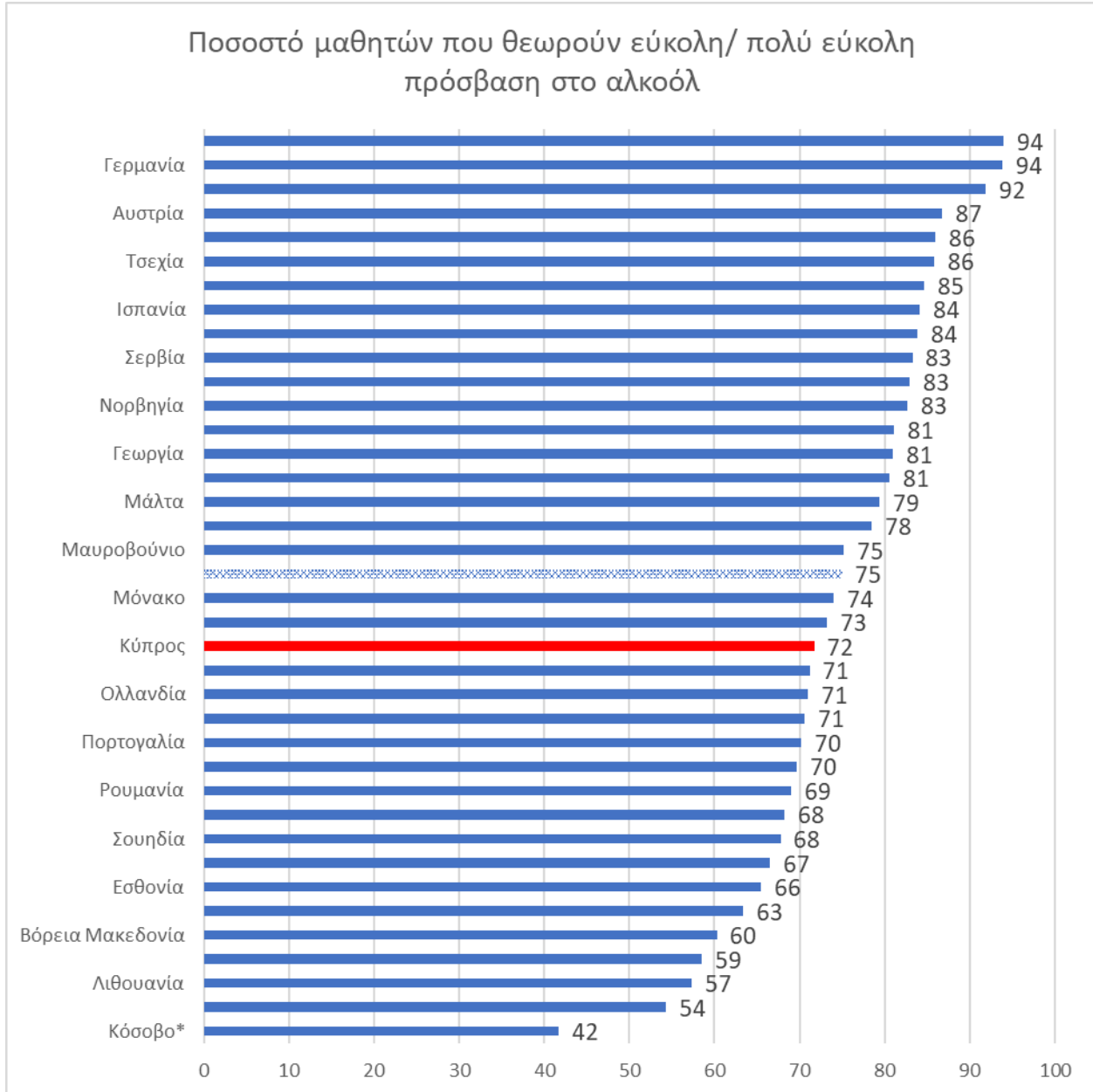
Σε σχέση με άλλες χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα, σε ότι αφορά το σύνολο των μαθητών, η Κύπρος βρίσκεται σε μεσαία επίπεδα υπέρμετρης κατανάλωσης αλκοόλ κατά τον τελευταίο μήνα, όπως απεικονίζεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Παρόλα αυτά, η υπέρμετρη κατανάλωση αλκοόλ κατά τον τελευταίο μήνα ανάμεσα στα αγόρια (36%), συνεχίζει να ξεπερνά σημαντικά τον μέσο όρο της έρευνας (31%).

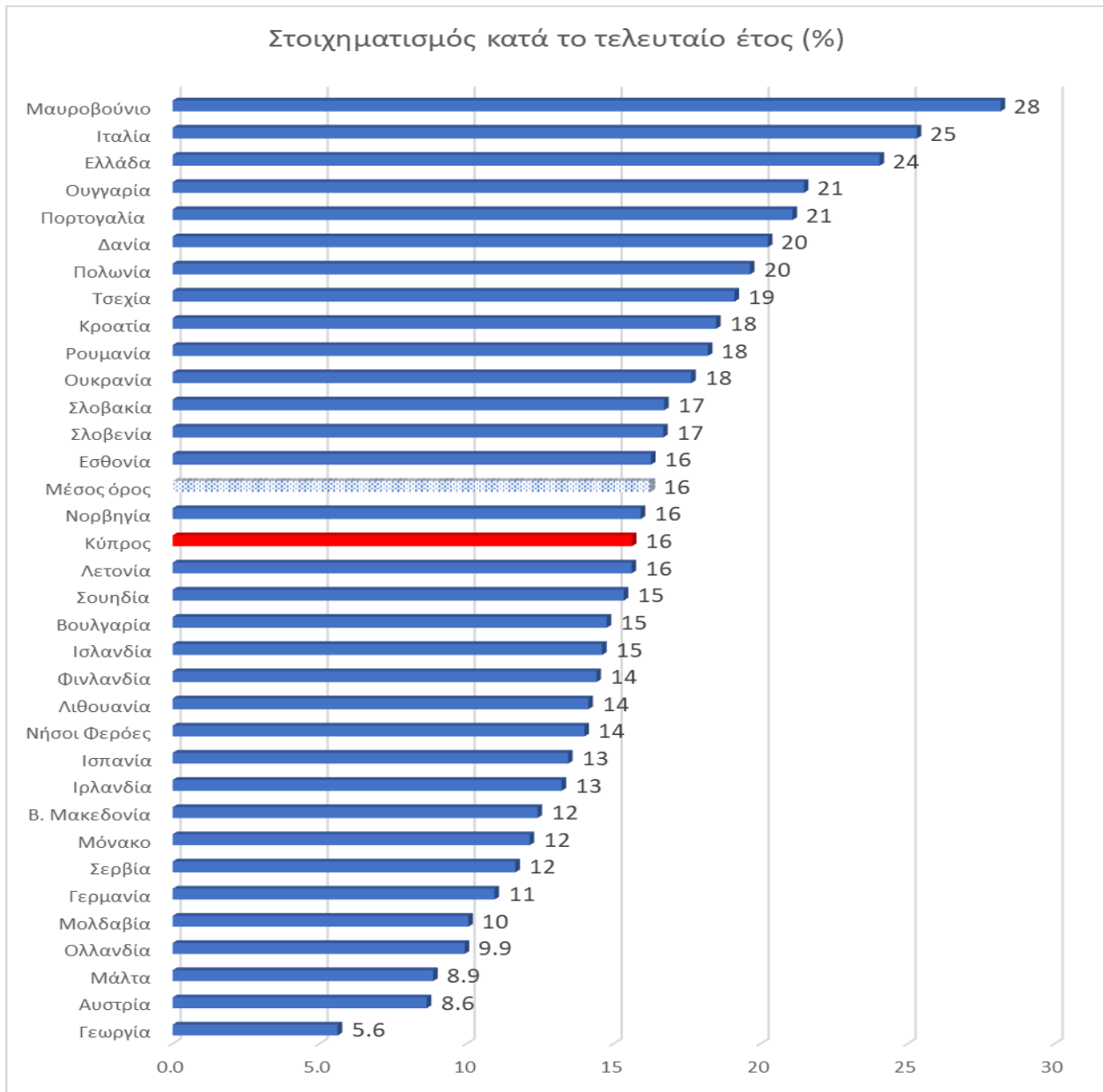
Ωστόσο, η αντιλαμβανόμενη διαθεσιμότητα του αλκοόλ (ποσοστό μαθητών που θεωρεί εύκολο/πολύ εύκολο να βρουν αλκοόλ), βρίσκεται σε μεσαία επίπεδα σε σχέση με άλλες χώρες και βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της έρευνας, όπως απεικονίζεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

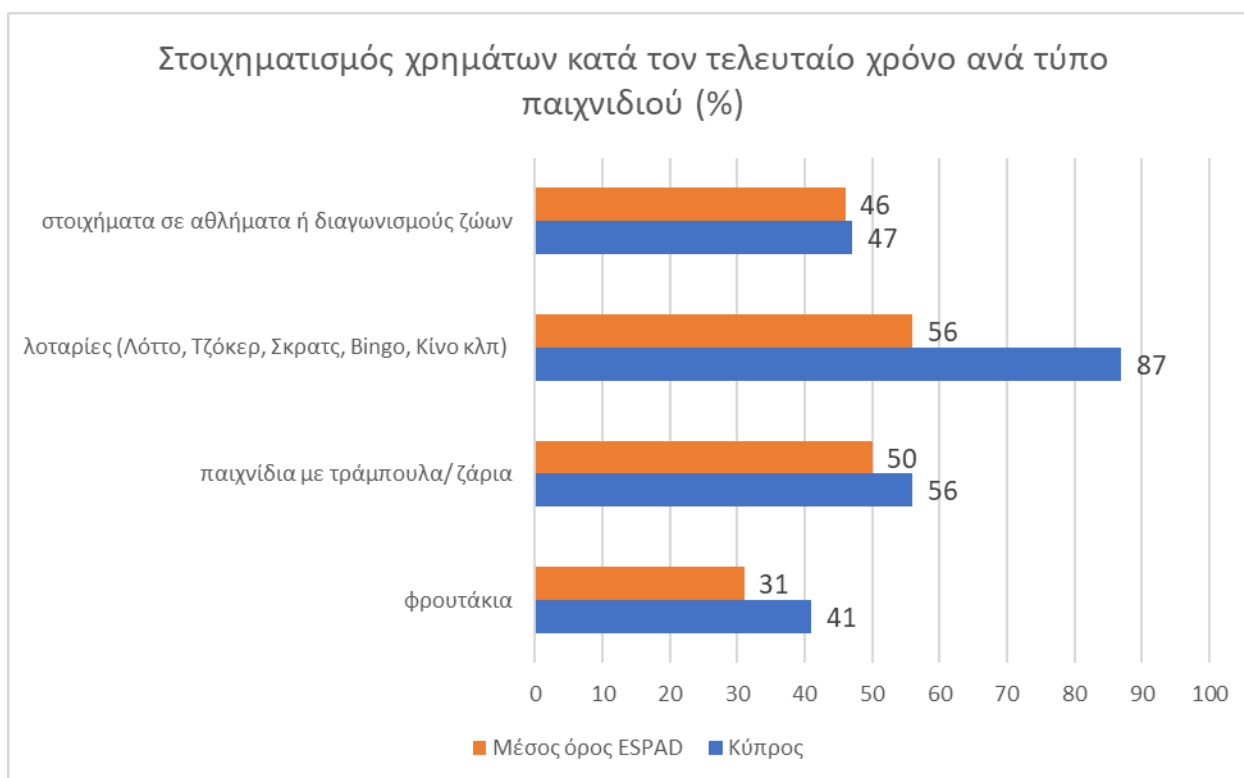
Σε ότι αφορά τον στοιχηματισμό, οι μαθητές στην Κύπρο φαίνεται να στοιχηματίζουν χρήματα, όσο και οι υπόλοιποι ευρωπαϊοί μαθητές, όπως απεικονίζεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

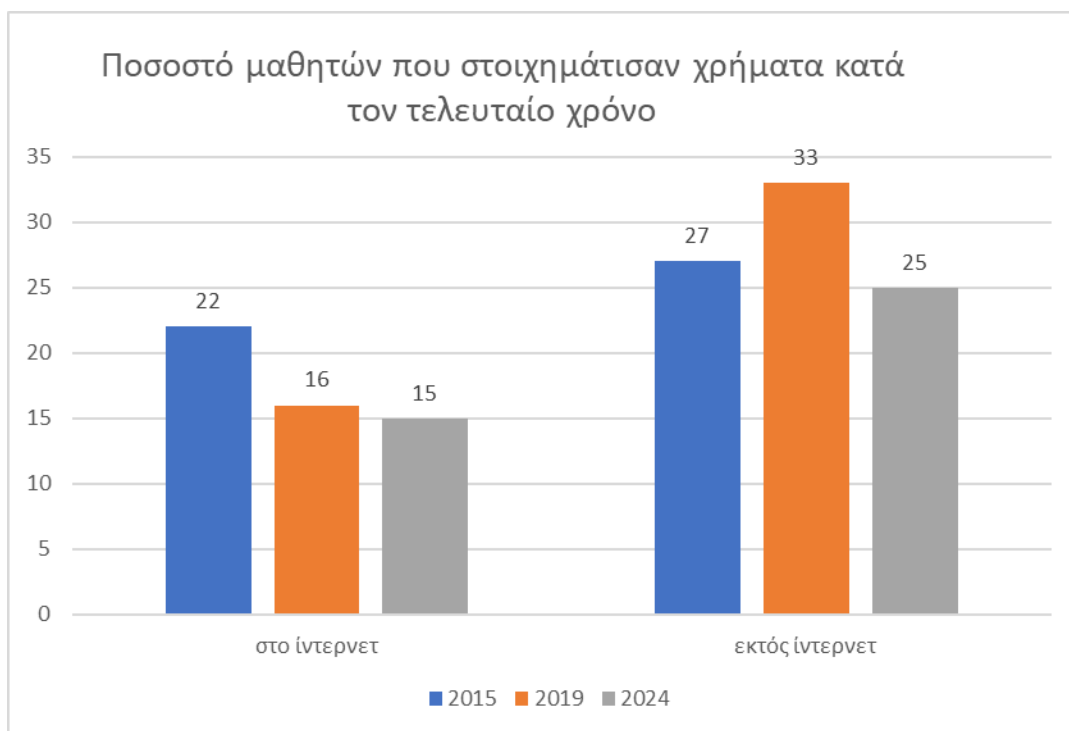
Επίσης, με βάση την κλίμακα Lie/Bet που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα για εκτίμηση του ποσοστού μαθητών που είναι προβληματικοί παίκτες, φαίνεται ότι το 6,1% των μαθητών παρουσιάζουν προβληματικό στοιχηματισμό (σε σχέση με 8,9% των ευρωπαϊκών μαθητών). Η διαφορά αυτή είναι ιδιαίτερα εμφανής ανάμεσα στα αγόρια, 5% των οποίων ήταν προβληματικοί παίκτες, σε σχέση με το 11% που ήταν ο μέσος όρος της έρευνας ανάμεσα στα αγόρια.

Σε ότι αφορά την κατηγορία παιχνιδιού, η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των μαθητών στην Κύπρο και τους μαθητές στην Ευρώπη είναι στα ποσοστά στοιχηματισμού σε παιχνίδια όπως Λόττο, Τζόκερ, Σκρατς, Bingo, Κίνο κλπ, όπως φαίνεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Επίσης, τα ποσοστά στοιχηματισμού ανάμεσα στους μαθητές στην Κύπρο είναι αρκετά ψηλότερα εκτός διαδικτύου (25%, σε σχέση με 15% στο διαδίκτυο). Ωστόσο, σε σχέση με την προηγούμενη σειρά της έρευνας, φαίνεται ότι έχει μειωθεί το ποσοστό των μαθητών που στοιχηματίζουν χρήματα εκτός διαδικτύου, όπως φαίνεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), AAEK (2025)

ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

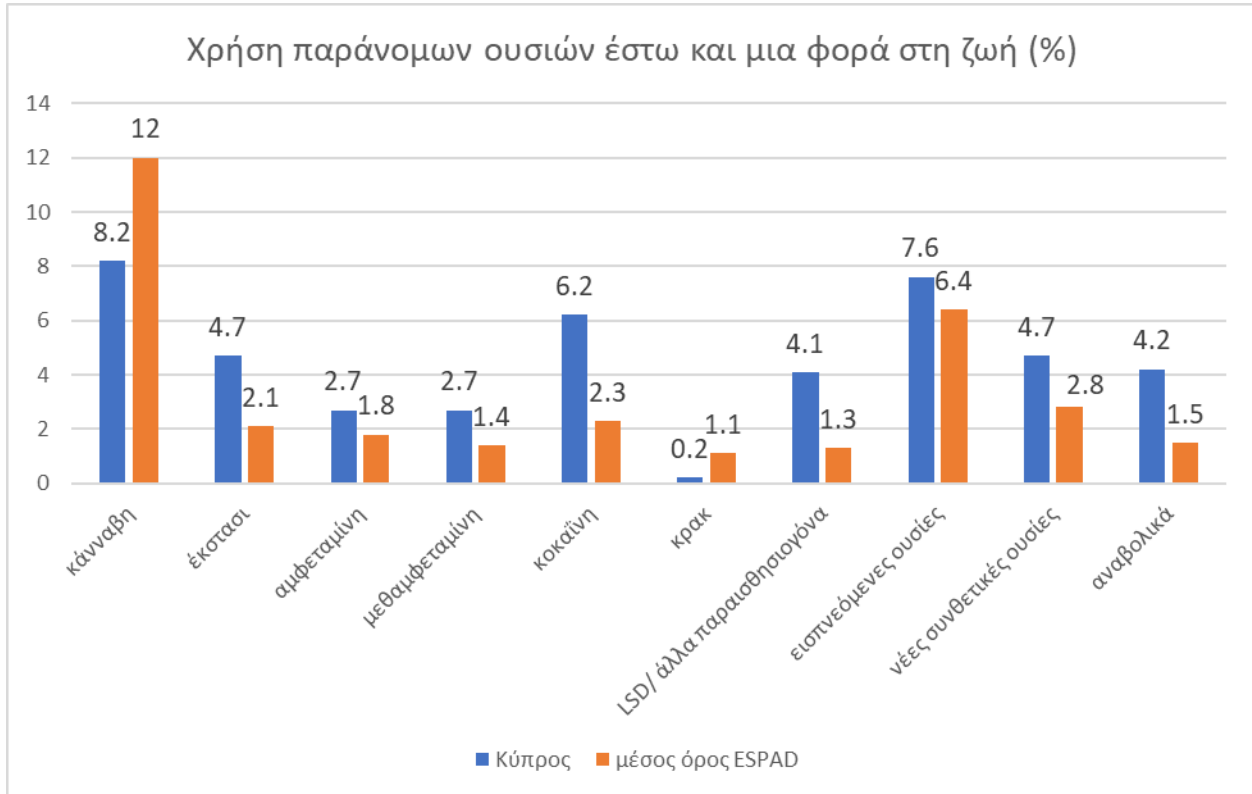
Συνοπτικά:

Η κάνναβη παραμένει η πιο διαδεδομένη ουσία χρήσης ανάμεσα στους μαθητές, ακολουθούμενη από τις εισπνεόμενες ουσίες και τα διεγερτικά.

Γενικά παρατηρείται μικρή αύξηση σε ότι αφορά την έκταση της χρήσης παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών, η οποία όμως δεν είναι στατιστικά σημαντική. Σε ότι αφορά τα γενικά επίπεδα χρήσης ανάμεσα στους μαθητές, η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες με χαμηλά ποσοστά.

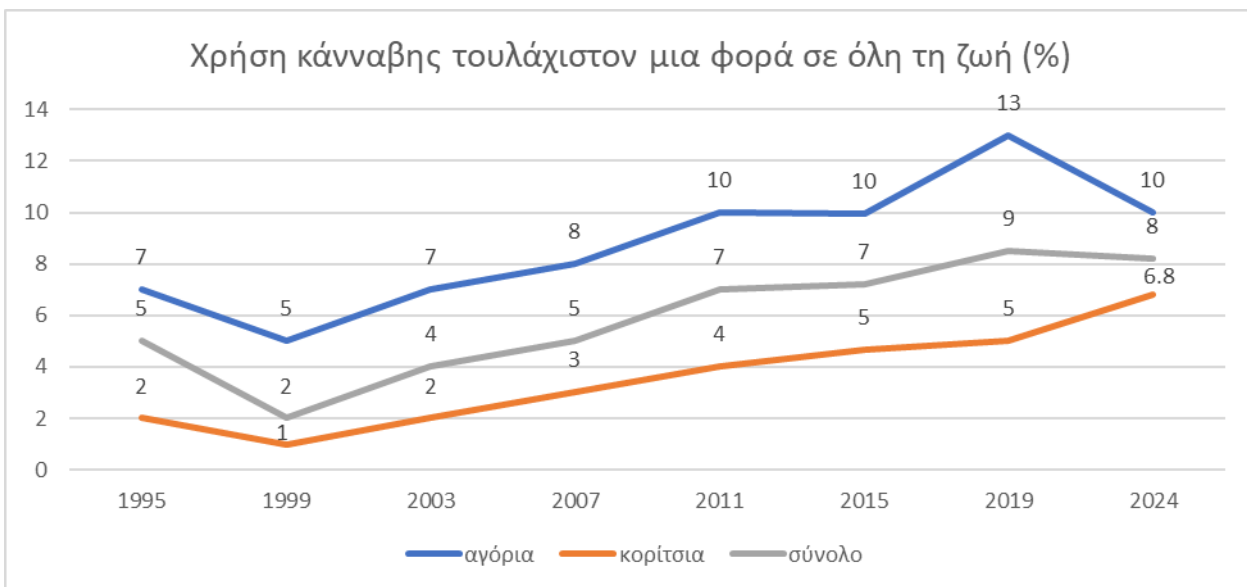
Πιο αναλυτικά:

Η κάνναβη παραμένει η πιο διαδεδομένη ουσία χρήσης ανάμεσα στους μαθητές, ακολουθούμενη από τις εισπνεόμενες ουσίες και τα διεγερτικά. Σε σχέση με τον μέσο όρο της έρευνας, η χρήση κάνναβης βρίσκεται σε πολύ πιο χαμηλά επίπεδα, ενώ η χρήση άλλων ουσιών βρίσκεται σε παρόμοια επίπεδα, εκτός από τα διεγερτικά, όπως απεικονίζεται πιο κάτω.

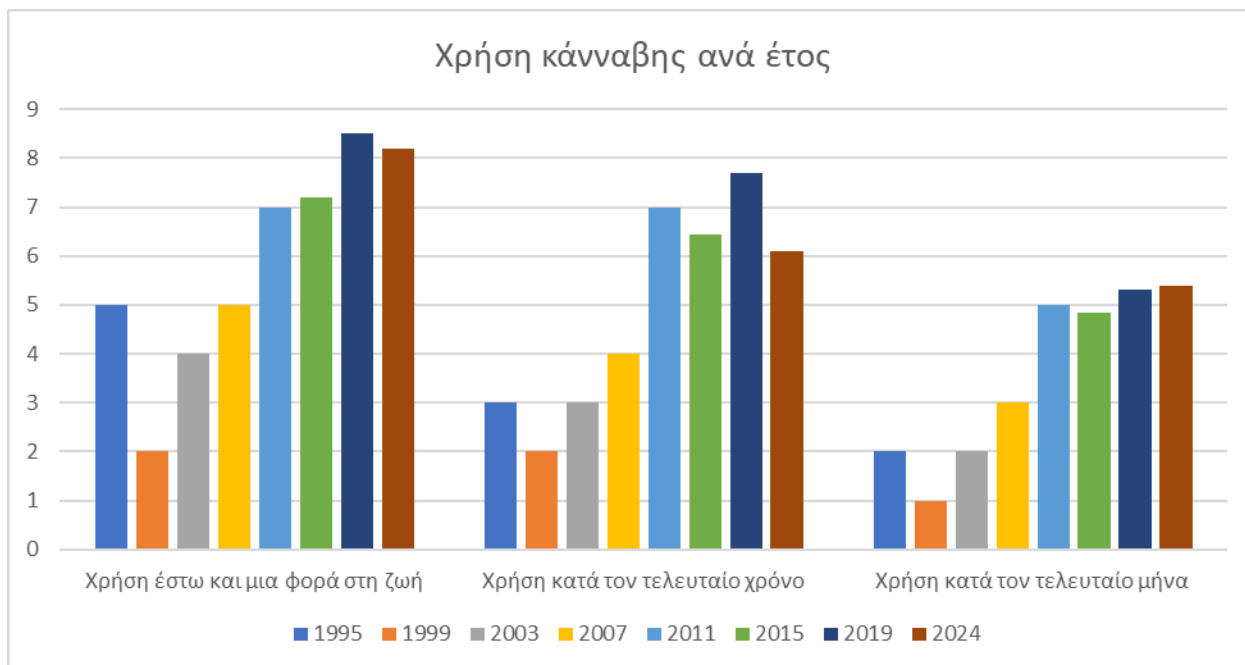
Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

Σε ότι αφορά τις διαχρονικές τάσεις, όπως φαίνεται πιο κάτω, σε σχέση με το έτος 2019 παρατηρείται μια μικρή μείωση στη χρήση κάνναβης έστω και μια φορά. Ενώ ανάμεσα στα κορίτσια παρατηρείται μια μικρή αύξηση στη χρήση της ουσίας, αυτό δεν φαίνεται να συμβαίνει ανάμεσα στα αγόρια, όπου υπάρχει μείωση στη χρήση της κάνναβης έστω και μια φορά.

Πηγή: ESPAD Group (2025), ΑΑΕΚ (2025)

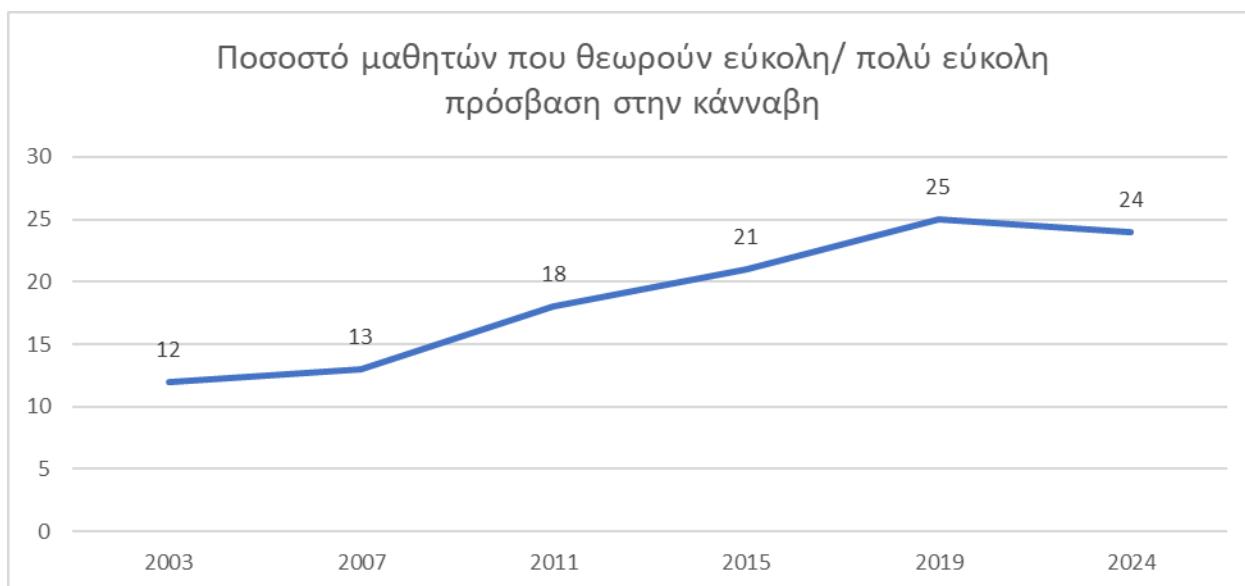
Σε ότι αφορά άλλες χρονικές περιόδους χρήσης της κάνναβης, όπως φαίνεται πιο κάτω η αύξηση αφορά κυρίως τη δοκιμή της κάνναβης, ενώ η τρέχουσα χρήση της ουσίας (τον τελευταίο μήνα) παραμένει σε σταθερά επίπεδα από το έτος 2011.

Πηγή: ESPAD Group (2025), AAEK (2025)

Σε σχέση με άλλες χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα, η Κύπρος συγκαταλέγεται επίσης σε χώρες με χαμηλά ποσοστά προβληματικής χρήσης της κάνναβης.

Σε ότι αφορά την αντιλαμβανόμενη διαθεσιμότητα της κάνναβης, διαχρονικά φαίνεται μια αύξηση στο ποσοστό των μαθητών της Κύπρου που θεωρεί ότι είναι εύκολο/ πολύ εύκολο να βρουν την κάνναβη αν το θελήσουν, όπως φαίνεται πιο κάτω.

Πηγή: ESPAD Group (2025), AAEK (2025)

Για περισσότερες πληροφορίες σε ότι αφορά τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της έρευνας επισκεφθείτε τον ιστότοπο: www.espad.org

ESPAD Report 2024

Results from the European School Survey
Project on Alcohol and Other Drugs

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ESPAD